

Nr 78

LANDSKAPSLAG

om främjande av en utbyggnad av bredbandsnät

Föredragen för Republikens President den 28 september 2017

Utfärdad i Mariehamn den 5 oktober 2017

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs²:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om samordning av byggprojekt och samnyttjande av nätinfrastruktur för bredbandsnät, energinät, trafiknät och vattennät samt hanterande av information om sådan infrastruktur. Lagen är inte tillämplig i fall då ett berört projekt omfattar ett litet antal användare inom ett geografiskt begränsat område om verksamheten också är ekonomiskt mindre betydelsefull.

2 §

Definitioner

Vid tillämpningen av denna lag har begrepp följande betydelse:

1) *Företag* är ägare eller innehavare av ett nät som omfattas av lagens tillämpningsområde enligt 1 §, inräknat bredbandsföretag, eller av en fysisk infrastruktur i anslutning till ett sådant. Med företag avses dock inte bostadsak-

tiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag eller därmed jämförbara sammanslutningar.

2) *Bredbandsföretag* är företag som tillhandahåller ett bredbandsnät eller som avser att anlägga eller att bygga ut ett bredbandsnät.

3) *Bredbandsnät* är höghastighetsnät för elektronisk kommunikation vilka kan leverera tjänster för bredbandstillgång i hastigheter på minst 30 megabyte per sekund.

4) *Energinät* är gasnät, elnät, nät för värme och kyla samt liknande nät.

5) *Trafiknät* är gator, allmänna vägar, kommunalvägar, enskilda vägar, hamnområden och liknande områden.

6) *Vattennät* är hushållsvattennät, avloppsvattennät och avloppsnät för dagvatten.

7) *Fysisk infrastruktur* är strukturer, konstruktioner och byggnader samt delar av sådana, som är avsedda att rymma delar av ett nät utan att vara en aktiv del av en nätinfrastruktur.

8) *Kritisk infrastruktur* avser integritet eller säkerhet i en fysisk infrastruktur eller delar av en fysisk infrastruktur som är en förutsättning

¹ LF nr 21/2016-2017

FNU bet. nr 17/2016-2017

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU, EUT nr L 155, 23.5.2014, s. 1

för att centrala samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.

9) *Accesspunkt* är en fysisk punkt belägen inuti eller utanför en byggnad, som är tillgänglig för företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät, där anslutning till höghastighetsfärdig inbyggd fysisk infrastruktur tillhandahålls.

3 §

Landskapsregeringen

Landskapsregeringen har ett övergripande ansvar för övervakning, allmän styrning och för tillsyn av tillämpningen av denna lag. Landskapsregeringen ska se till att det finns en lättanvänd och informationssäker *central informationspunkt* för elektronisk information om de nät som omfattas av denna lags tillämpningsområde samt om fysisk infrastruktur i anslutning till sådana nät. Landskapsregeringen har ett särskilt tillsynsansvar för att i 4 § avsedd information lämnas till den centrala informationspunkten.

Landskapsregeringen kan anlita utomstående tjänsteleverantör för de tjänster som behövs för att ordna verksamheten vid den centrala informationspunkten, om de uppgifter som överförs på tjänsteleverantören är av teknisk och biträdande art. En sådan tjänsteleverantör får inte i sin övriga affärsverksamhet utnyttja information som tjänsteleverantören tagit del av vid fullgörandet av uppgifterna. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (FFS 412/1974).

På de personer som är anställda hos en tjänsteleverantör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter vid den centrala informationspunkten. Personer som är anställda hos en tjänsteleverantör ska, när de utför uppgifter vid den centrala informationspunkten, iaktta vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

4 §

Den centrala informationspunkten

Ett företag ska till den centrala informationspunkten utan dröjsmål i elektronisk form lämna information om planerade arbeten med anknäring till byggande av nät och om väsentliga ändringar i ett projekt, om det inte kan anses äventyra nätens informationssäkerhet, kritisk infrastruktur eller företags- och affärshemligheter. Information som har lämnats till den centrala informationspunkten är

offentlig. Landskapsregeringen kan besluta att avgifter ska tas för lämnande av information som avses i denna paragraf, i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

Den information som avses i 1 mom. ska omfatta projekts lokalisering och rutt, slag av nät som projektet avser, nödvändiga tillstånd som projektet fordrar samt en kontaktpunkt till det företag som planerar projektet.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om tekniska föreskrifter om innehållet i den i 1 mom. avsedda informationen, dess elektroniska form och interoperabiliteten samt om informationssäkerheten hos de system som behövs för behandling och överföring av informationen.

5 §

Twistlösningsmyndigheten

Twistlösningsmyndigheten ska främja samarbete mellan företag och sträva efter att i första hand genom medling lösa meningsskiljaktigheter mellan bredbandsföretag och andra företag. Myndigheten får inte lämna ut uppgifter som den fått i sin twistlösningsverksamhet, om inte de som har gett uppgifterna har gett sitt uttryckliga samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Med undantag från detta har dock myndigheten rätt att till en annan berörd myndighet lämna sådana uppgifter som den myndigheten behöver för att kunna utföra sina uppgifter. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Ålands energimyndighet är twistlösningsmyndighet, nedan kallad twistlösningsmyndigheten. En styrelsemedlem i Ålands energimyndighet ska i sitt uppdrag som avser twistlösnings enligt denna lag vara oberoende av sådana nätinfrastukturföretag som avses i 1 §. Närmare bestämmelser om Ålands energimyndighet finns i landskapslagen (2015:103) om Ålands energimyndighet.

Ålands energimyndighet kan anlita sakkunniga för att biträda myndigheten vid avgörande av meningsskiljaktigheter vid twistlösnings. Utöver vad som föreskrivs i landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet har Ålands energimyndighet, trots sekretessbestämmelserna, rätt att till sådana sakkunniga lämna ut behövlig information, om informationen är nödvändig för skötseln av uppgifter och inte innehåller konfidentiella meddelanden eller förmedlingsuppgifter. På sakkunniga tillämpas bestämmelserna om tjänsteansvar enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland när de sköter uppgifter som avses i denna paragraf.

6 §

Twistlösningsmyndighetens rätt att få information

Twistlösningsmyndigheten har vid fullgörande av sina uppgifter enligt denna lag rätt att trots sekretessbestämmelserna få den information som myndigheten behöver för att fullgöra sina uppgifter, av dem vilkas rättigheter och skyldigheter denna lag avser samt av andra aktörer som handlar för deras räkning. Informationen ska lämnas avgiftsfritt och utan obefogat dröjsmål samt i den form som myndigheten har begärt.

7 §

Grunder för samnyttjande

Ett företag är skyldigt att på skriftlig begäran av ett bredbandsföretag dela nyttjanderätten till sin fysiska infrastruktur på rättvisa och skäliga villkor. Ett bredbandsföretag ska i begäran definiera projektet och dess tidsramar samt vilka delar av nätet som behövs. Om en begäran inte är tillräckligt specificerad ska företaget utan dröjsmål be bredbandsföretaget att komplettera sin begäran. Ett företag får vägra att upplåta nyttjanderätt till sin fysiska infrastruktur endast på någon av följande grunder:

- 1) Det är inte tekniskt lämpligt för den fysiska infrastrukturen.
- 2) Det utgör ett inte oväsentligt hinder för företagets eget bruk och rimliga framtida behov.
- 3) Det äventyrar kritisk infrastruktur.
- 4) Det äventyrar andra tjänster som tillhandahålls i samma fysiska infrastruktur.

8 §

Besvarande av begäran om samnyttjande

Ett företag ska skriftligen besvara en begäran om samnyttjande som avses i 7 § inom en månad från det att begäran mottogs samt motivera sin eventuella vägran.

Om en begäran om nyttjanderätt avser en fysisk infrastruktur som är belägen på en tredje parts område, svarar den som har framfört en begäran för att skaffa den nyttjanderätt som behövs.

9 §

Twistlösningsmyndighet i ärenden om samnyttjande

Om ett företag vägrar att upplåta nyttjanderätt till sin fysiska infrastruktur eller låter bli att besvara en begäran om samnyttjande som avses i 7 § inom i 8 § nämnda tidsfrist, eller om en överenskommelse om villkoren för nyttjanderätten inte har nåtts inom två månader från det att begäran om nyttjanderätt mottogs, kan

det bredbandsföretag som framfört en begäran föra ärendet till twistlösningsmyndigheten för avgörande.

Om inte längre tid är nödvändig med hänsyn till en tvists omfattning eller andra särskilda omständigheter ska twistlösningsmyndigheten besluta i ärenden om samnyttjande inom fyra månader efter att myndigheten har fått den information som myndigheten behöver för att fullgöra sina uppgifter.

10 §

Grunder för samordning av byggprojekt

Ett företag ska tillgodose ett bredbandsföretags begäran om sambyggnad av fysisk infrastruktur och sambyggnad av nät på rättvisa och skäliga villkor. En begäran ska framföras skriftligen och specificerat. En skälig begäran ska tillgodoses utom om i det fall någon av följande omständigheter ger anledning till annat:

- 1) Det leder till ökade kostnader för företagen jämfört med om infrastrukturen eller nätet byggs separat.
- 2) Det rör ett mindre byggprojekt.
- 3) Det äventyrar nätets säkerhet eller användningen av nätet för det avsedda ändamålet.
- 4) Det äventyrar kritisk infrastruktur.

11 §

Besvarande av begäran om samordning av byggprojekt

En begäran om samordning av byggprojekt ska lämnas i ett så tidigt skede som möjligt och senast en månad efter att information om projektet har lämnats på den centrala informationspunkten. Ett företag ska skriftligen besvara en begäran om samnyttjande som avses i 10 § inom en månad från det att begäran mottogs samt motivera sin eventuella vägran.

Om inte annat avtalas ska kostnaderna för samordning av byggprojekt delas mellan företagen i förhållande till de uppskattade kostnaderna om infrastrukturen eller nätet skulle ha byggts separat.

12 §

Twistlösningsmyndighet i ärenden om samordning av byggprojekt

Om ett företag vägrar att tillgodose ett bredbandsföretags begäran om samordning av byggprojekt, eller om en överenskommelse om villkoren inte har nåtts inom en månad efter det att en begäran om det har mottagits, så kan det bredbandsföretag som har framfört en begäran föra ärendet till twistlösningsmyndigheten för avgörande.

Om inte längre tid är nödvändig med hänsyn till en tvists omfattning eller andra särskilda omständigheter ska tvistlösningsmyndigheten besluta i ärenden som avses i denna paragraf inom två månader efter att myndigheten har fått den information som myndigheten behöver för att fullgöra sina uppgifter.

13 §

Informationsskyldighet

Ett företag ska direkt på skriftlig begäran av ett bredbandsföretag lämna kompletterande information till den information om byggprojekt som avses i 4 §. Informationen ska lämnas på rättvisa och skäligen villkor inom två månader efter att en skriftlig begäran mottogs. Ett företag kan vägra att lämna informationen på någon av de grunder som ges i 10 §. Denna informationsskyldighet avser dock inte information om sådan fysisk infrastruktur som inte lämpar sig för samnyttjande och inte heller information om sådan fysisk infrastruktur, nät eller delar av dessa för vilka gäller att ett äventyrande av dem skulle kunna orsaka betydande allmän fara (*kritisk infrastruktur*).

Om det uppstår en tvist beträffande skyldigheterna enligt denna paragraf får det företag vars rättigheter eller intressen ärendet rör föra ärendet till tvistlösningsmyndigheten för avgörande. Om inte längre tid är nödvändig med hänsyn till en tvists omfattning eller andra särskilda omständigheter ska tvistlösningsmyndigheten besluta i ärenden som avses i denna paragraf inom två månader efter att ärendet blev anhängigt.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om tekniska föreskrifter om minimiinhållet i den i 1 mom. avsedda informationen, dess elektroniska form och interoperabiliteten samt om informationssäkerheten hos de system som behövs för behandling och överföring av informationen.

14 §

Undersökningar på plats

Ett företag ska på skriftlig begäran av ett bredbandsföretag vid behov tillåta sådana undersökningar på plats som avser specifika delar av dess fysiska infrastruktur. Företaget kan vägra att tillåta undersökningar på plats på de grunder som avses i 7 § 1 mom.

En begäran enligt 1 mom. ska besvaras skriftligen inom en månad från det att den mottogs.

Om det uppstår en tvist om skyldigheterna enligt denna paragraf får det företag vars rättigheter eller intressen ärendet rör föra ärendet till tvistlösningsmyndigheten för avgörande.

Om inte längre tid är nödvändig med hänsyn till en tvists omfattning eller andra särskilda omständigheter ska tvistlösningsmyndigheten besluta i ärenden som avses i denna paragraf inom två månader efter att ärendet blev anhängigt.

15 §

Byggnaders interna bredbandsnät

Ett bostadsaktiebolag, ett fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara sammanslutningar som äger eller förvaltar en byggnads interna bredbandsnät som är kopplat till ett allmänt bredbandsnät, är skyldigt att på icke-diskriminerande villkor ge det bredbandsföretag som en abonnent har valt tillträde till icke-upptagen kapacitet av byggnadens interna bredbandsnät för förmedling av bredbandstjänster till abonnentens terminalutrustning inom byggnaden. Det bredbandsföretag som fått sådan nyttjanderätt har rätt att ansluta sitt allmänna bredbandsnät till byggnadens interna bredbandsnät.

Om en överenskommelse om nyttjanderätt inte har nåtts inom två månader efter att begäran om det mottogs, kan parterna föra ärendet till tvistlösningsmyndigheten för avgörande. Tvistlösningsmyndigheten ska avgöra ärendet inom två månader efter att ärendet blev anhängigt.

16 §

Vite

Den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som meddelats med stöd av den, kan åläggas att inom en skälig tid rätta till felet eller försummelsen. Ett sådant beslut kan förenas med vite.

Bestämmelser om vite finns i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

17 §

Besvär

Bestämmelser om rättelse och besvär av ett beslut som har fattats med stöd av denna lag finns i förvaltningslagen för landskapet Åland samt följer av 25 § självstyrelselagen.

Tvistlösningsmyndigheten har rätt att anföra besvär över ett beslut genom vilket domstolen har ändrat eller upphävt myndighetens beslut.

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018. De uppgifter som avses i 4 § ska dock finnas tillgängliga via den centrala informationspunkt

ten sex månader efter denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna om krav på att lämna information till den centrala informationspunkten tillämpas först på sådana byggprojekt och

totalrenoveringsprojekt för vilka ansökan om bygglov har lämnats den 1 januari 2018 eller därefter.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Mariehamn den 5 oktober 2017

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Mika Nordberg
föredragande minister

